

Debat over een mogelijke Nederlandse uitstap uit de euro moet nog op gang komen

Posted on 19 november 2022 by Nick Ottens

Lex Hoogduin, hoogleraar financiële markten aan de Universiteit Groningen, riep deze week op om een uitstap van Nederland als scenario serieus te nemen. De oud-directeur bij de Nederlandsche Bank en adviseur van de eerste president van de Europese Centrale Bank, Wim Duisenberg, waarschuwde in een [interview](#) met *Wynia's Week* voor een 'Latijnse' muntunie.

Toen tien jaar geleden de eurocrisis dagelijks in het nieuws was, werden ook scenario's over de splitsing van de eurozone in een noordelijke en zuidelijke ('neuro' en 'zeuro'), over de terugkeer van Nederland naar de gulden en de uitstap van Griekenland (of zelfs Italië) openlijk bediscussieerd, ook in Nederland.

Referendum over de euro?

Nu overheerst de stilte, en dat ondanks het feit dat de eurozone voor belangrijke

beslissingen staat, zoals het oprekken van de regels voor begrotingstekort en staatsschuld. Nederland was daar altijd tegen (doorgaans samen met Duitsland), maar tot leedwezen van Hoogduin lijkt Duitsland het nu zonder 'full swing' steun van het kabinet RutteVier te moeten stellen.

Het voorstel van Hoogduin om *te overwegen* uit de euro te stappen maar in de Europese Unie te blijven komt in de buurt van wat de partij JA21 vorig jaar bepleitte in haar verkiezingsprogramma: 'een afgeslankte, meer flexibele samenwerking tussen EU-lidstaten met een focus op economische samenwerking.' JA21 wilde een referendum over de euro.

De SGP – lid van dezelfde Eurofractie als JA21 – probeerde in 2020 een debat over de toekomst van de muntunie op gang te brengen. Europarlementariër Bert-Jan Ruissen zei destijds: 'We moeten in Europa toe naar een flexibelere unie. Lidstaten moeten, wat ons betreft, desgewenst de eurozone kunnen verlaten terwijl zij tegelijkertijd lid van de Europese Unie blijven. In de praktijk kan dit, denk aan Denemarken.' De SGP vroeg de regering om een onderzoek naar alternatieven voor de euro. Dat kwam er niet.

VVD: geen transferunie

De VVD pleitte in haar verkiezingsprogramma van 2021 voor automatische sancties voor landen die de begrotingsregels uit het Stabiliteits- en Groeipact overtreden; regels die volgens Hoogduin boterzacht bleken, want geen land heeft ooit een boete gekregen voor het schenden van de afspraken.

De VVD verzette zich in haar programma tegen een Europese 'transferunie' – waar Hoogduin zich ook tegen keert – en waarin permanent geld van noord naar zuid zou worden gepompt. Het CDA laakte 'eurobonds', gedeelde schulden. Die zijn er toch gekomen, om het coronaherstelfonds te financieren. Waar Italië, als land dat het zwaarste door de pandemie werd getroffen, het meeste geld uit krijgt: 222 miljard. De transferunie is zo weer een stapje dichterbij gekomen.

Er zijn ook twee partijen die niet alleen van de euro af willen, maar de hele Europese Unie willen verlaten: PVV en FvD. Forum koerste enige tijd op een compromis (een referendum over het lidmaatschap van de EU), maar over die volksuitspraak wordt sinds de afsplitsing van JA21 weinig meer vernomen.

SP deelt de analyse van Hoogduin

Uit de Tweede Kamer komt op het eerste gezicht misschien verrassende steun voor het pleidooi van Lex Hoogduin – van de SP. ‘De euro blijkt in de huidige vorm telkens onhoudbaar,’ zegt Tweede Kamerlid Mahir Alkaya, ‘omdat de economieën die er bij horen onderling te veel van elkaar verschillen.’

Alkaya, voormalig beleidsmedewerker op het ministerie van Economische Zaken, ziet net als econoom Hoogduin dat monetair beleid dat goed is voor het ene land, slecht uitpakt voor het andere. Zo wakkert een lage rentestand inflatie aan, waardoor de staatsschuld van landen als Italië en Griekenland in relatieve zin afneemt, maar waardoor ook de beleggingen van Nederlandse pensioenfondsen, onder meer in staatsobligaties, minder waard worden.

‘Alleen als landen soevereiniteit inleveren en de economieën daadwerkelijk gaan convergeren, kan de euro behouden blijven,’ zegt Alkaya. ‘Maar de SP is geen voorstander van het afdwingen daarvan. En telkens blijkt dat de bevolking dit ook niet wil.’ De euro is volgens Alkaya op termijn onhoudbaar. ‘Ordentelijke ontvlechting’ zou als optie moeten worden onderzocht.

Wynia's Week is er iedere woensdag en zaterdag. Dat wordt mogelijk gemaakt door alle grote en kleine donateurs. Zo valt Wynia's Week ook in 2023 weer 104 keer bij tienduizenden lezers in de mailbox. [Doet u ook mee?](#) Hartelijk dank!